

<https://doi.org/10.3176/hum.soc.sci.1959.2.09>

50 AASTAT ETNOGRAAFIA MUUSEUMI

Seoses kapitalismi arenemisega toimusid mõõdnud sajandi teisel poolel eesti talurahva elus kiired muutused. Nii kadus käibelt traditsiooniline rahvarõivas, elamuid hakati ehitama rehest lahku, põllule ilmus hõlmader ja raudäke, puust toidunõud asendusid savi- ja pleknõudega jne. Kõik see kutsus esile vajaduse koguda ja säilitada kiiresti kaduvat vana omapärast rahva tarbevara. Kogumistöole asusid eesti häritlased, kes olid ühinenud mitmesugus-tesse organisatsioonidesse. Nii tekkisid väikesed etnograafilised kogud Õpetatud Eesti Seltsi, Eesti Kirjameeste Seltsi, Eesti Üliõpilaste Seltsi ja Tartu Eesti Põllumeeste Seltsi juurde. Vanavara kogumine aga oli mainitud seltsidele ikkagi ainult kõrvalharrastuseks ning seepärast ei kasvanud ühestki nendest otseselt välja meie rahva- muuseumi.

«Eesti muuseumi» asutamise mõtte olla esmakordselt tõstatanud aktiivne rahvusliku liikumise tegelane Jaan Adamson Tartus esimesel eesti üldlaulupeol 1869. a. Tema oli muide ka esimesi, kes C. R. Jakobsoni ja J. Köleri ergutusel kogus vanavara Peterburi ja Helsingi muuseumidele. Kuid oma muuseumi rajamiseks polnud veel vajalikku jõudu. Küll aga võttis mõõdnud sajandi lõppkümnenditel suure hoo rahvaluule kogumine. Fr. R. Kreutzwaldi «Kalevipoeg» ja «Eesti rahva ennemuistsed jutud» õhutasid rahvuslikku intelligenti rahvaloomingu kirjapanemisele. Eriti silmapaistvaks kujunes sel alal dr. Jakob Hurt, kes rajas meie kultuuriajaloo väga hinnatava traditsiooni — kasutada rahva kaasaabi vanavara kogumisel. J. Hurt oma ligi tuhandepealise kaastöölise perega kogus ca 115 000 lehekülge rahvaluulet. Oma rik-

kalikud kogud pärandas ta rahvale; see saigi muuseumi asutamise tõukeks. Loodava muuseumi ülesandeks pidi olema J. Hurda kogude säilitamine ja rahvale kättesaadavaks tegemine. Kuid asja arutamisel laienesid muuseumi tegevuspiirid ja loodava Eesti Rahva Muuseumi ülesandeks sai nii sõnalise kui ka ainelise vanavara kogumine ning «rahvateaduse igakülgne edendamine». Esimene põhikirjakohane muuseumiühingu koosolek toimus 14. aprillil 1909, mida loetaksegi muuseumi asutamise päevaks.

Tegevust alustati väga hoogsa kogumistööga. Muuseumi juhtisid energilised töömehed folklorist dr. O. Kallas ja kunstnik Kr. Raud, kes väsimatult propageerisid muuseumi mõtet ajakirjanduses ja kõnekoosolekutel. Selle tulemusena muutus Eesti Rahva Muuseum üheks meie populaarsemaks kultuuriasutuseks, vanavarakorjajast aga sai oodatud külaline. Suviti võtsid kogumistööst osa sajad vabatahtlikud, nende hulgas paljud hilisemad eesti silmapaistvad kultuuritegelased, nagu näiteks kunstnikud N. Triik, A. Uurits, J. Vahtra, V. Ormisson, E. Taska, A. Pulst, kirjani- kud J. Kärner, J. Lintrop, arhitekt E. Kuusik, botaanik G. Vilbaste jne. Esimesel aastakümnel koguti ligi 20 000 eset. Muuseumile anti üle ka seltside juures olevad kogud.

Vastavalt Kr. Raua arusaamadele lähtuti vanavara kogumisel esmajoones rahva- kunsti seisukohalt. Selle tulemusena jäid kogud rahvapärase majanduse ja tehnika osas lünklikuks. Tervikuna aga takistas tegevust terav ruumipuudus. Esimene näitus avati «Vanemuise» ruumides 1911. a. Peamiseks eksponeerimiskohaks olid aga

põllutõonäitused. Äärmiselt ebakindel oli muuseumi majanduslik olukord, sest peaaegu kogu sissetulek saadi annetuste, korjanduste, postkaartide müügi, liikmemaksude ja muul sellesarnasel teel.

Esimene maailmasõda ja sellele järgnenud Saksa okupatsioon halvas muuseumi tegevuse. Alles nõukogude võimu kehtestamine Tartus 1918. a. lõpul lõi soodsad eeldused tema tööks. Eesti Tööraha Kommuun kavatses muuseumi riigistada ja talle korralikud ruumid anda, kuid sellele tõmbas kriipsu peale ajutiselt oma diktatuuri kehtestanud Eesti kodanlus.

Kodanlik-natsionalistliku diktatuuri ajal kiratsesid kõik meie muuseumid raha ja tööjõu puudusel. Kümned tuhanded esemed, mis aastakümnete jooksul olid rahva heatahtlikul toetusel muuseumidesse kogutud, seisid halbade säilitustingimuste, kahjuritõrje puudumise ja muude algeliste muuseumitehniliste nõuete mittetäitmise tõttu sageli otseses hävimisohus. Teatavaks erandiks oli mitmes suhtes ainult Eesti Rahva Muuseum, sest võimutseval eesti kodanlusel oli vaja ühte korrastatud esindusmuuseumi, millega uhkeldada väliskülaliste ees. Niisuguseks esindusmuuseumiks kujuneski Eesti Rahva Muuseum, jäädes seejuures endiselt erasutuseks, kelle tegevust nüüdki piiras äärmine raha- ja koosseisude nappus. Olulist kergendust tõi ruumide küsimuse lahendamine 1922. a., millal muuseumi kasutada anti endine Raadi mõisa härrastemaja, kus jätkus ruumi nii ekspositsioonile kui ka hoidlateks. 1924. a. õnnestus arhiivraamatukogule osta maja Aia (praegusel Vanemuise) tänaval, kus leidsid peavarju ka uued osakonnad — Eesti Bibliograafia Asutis (1921), Eesti Rahvaluule Arhiiv (1927), Eesti Kultuurilooline Arhiiv (1929). Positiivsena tuleb hinnata ka seda, et muuseumi juhtimine läks asjaarmastajate käest erialase ettevalmistuse saanud kutsealase kaadri kätte, mille tulemusena muuseum võttis üha enam teadusliku asutuse ilme.

Muuseumi väljaarendamisel on olulisi teeneid soome teadlasel dr. I. Manninenil, kes esimese direktorina aastail 1922—1928 pani aluse ka teaduslikule tööle eesti etnograafias ja valmistas selleks ette kaadrit Tartu ülikoolis. Edasises kogumistöös püüti täita kogudes olemasolevaid lünki, asuti süstemaatilisele etnograafiliste kirjelduste koos-

tamisele ja taluehitiste plaanistamisele ning loodi vabatahtlike kaastööliste — korrespondentide — võrk, mille kaudu sajad kodukohta uurimise entusiastid tõmmati kaasa teatmaterjaliga kogumisele. Pandi alus muuseumi fondide otstarbekale arvelevõtu ja kataloogimise süsteemile ning abikartoteekidele. Alaline ekspositsioon hõlmas eestlaste materiaalse kultuuri kogu ulatuses. Hakati välja andma ka oma aastaraamatut, kus peale lühemate artiklite etnograafia ja naaberteaduste alalt ilmusid esimesed tõsisemad monograafilised uurimused, nagu näiteks I. Mannineni «Eesti rahvariiete ajalugu» (1927), «Die Sachkultur Estlands» I ja II (1931 ja 1933. III köide jäi autori surma tõttu koostamata), «Etnograafiline sõnastik» (1925) ja H. Kurriku «Eesti rahvarõivad» (1938).

Eespool nimetatud tööd olid teedrajavateks eesti etnograafias, kuigi nad kannatavad suurte metodoloogiliste puuduste all, milledest olulisemad on esemelis-tüpoloogiline käsitlusviis ja see, et puudub etnograafilise ainese sidumine majandusliku arengu ning sotsiaalsete nähtustega. Kuid oma rikkaliku etnograafilise ainese poolest on nad siiski vajalikud igale eesti etnograafia harrastajale.

Täiesti uutele alustele viidi muuseumi töö pärast nõukogude võimu taaskehtestamist 1940. a. Muuseum riigistati, tema eelarve viiekordistus ja koosseisuliste töötajate arv kasvas 2,5-kordseks. Nüüd oldi majanduslikult täiesti kindlustatud ja saadi nii avarad töövõimalused, millest kodanliku korra päevil oli võidud vaid unistada. Lähtudes edasise kogumis- ja teadusliku uurimistöö huvidest loodi Eesti Rahva Muuseumi baasil kaks keskmuseumi: etnograafilised kogud said aluseks praegusele Etnograafia Muuseumile, kuna praegune Fr. R. Kreutzwaldi nimeline Kirjandusmuuseum kasvas välja Aia tänavas asuvatest osakondadest. Kuid järjest enam hoogu võtva töö katkestas Eesti NSV ajutine okupeerimine hitlerlike vägede poolt. Suure vaevaga õnnestus enamik kogusid evakueerida. Sõjatules hävis muuseumihoone.

Pärast Tartu vabastamist fašistlikest okupantidest algas vaevarikas kogude reevakueerimine. Varemtes olevas linnas oli väga raske muuseumile sobivaid ruume leida. Peavari saadi endises kohtuhoones Veski (praegu N. Burdenko) tänavas.

Järgnes aastaid kestev kogude inventeerimine, puhastamine ja magasineerimine, abikartoteekide korrastamine jne., mis viidi lõpule 1952. a. Inventuuri tulemusena selgus, et sõjaajal oli kaduma läinud üle 7600 etnograafilise eseme.

Paralleelselt väga palju aega nõudnud korrastustöödega jätkus ka kogude täiendamine, mille põhieesmärgiks oli kodanlikust ajast pärinevate või sõjaajal tekkinud lünkade likvideerimine. Viimastel aastatel on kogumistööle pandud üha suuremat rõhku. Sel eesmärgil viibivad muuseumi töötajad suviti kuu-poolteise kestel kohtadel, kogudes nii vanavara kui ka teatmateriaali. Eriti tulemusrikas oli see töö 1958. aastal, millal kogud kasvasid 2301 eseme, ligi 2100 foto ja üle 6400 lehekülje teatmateriaali võrra. Nii suur kogude juurdekasv muuseumitöötajate välitööde tulemusena on muuseumi ajaloos esmakordne.

Poole sajandi jooksul on Etnograafia Muuseumi kogud kasvanud ligi 59 000 esemeni, mis valdavas osas (ca 50 000) on pärit Eesti NSV territooriumilt. Teistelt soome-ugri rahvastelt pärineb ligi 1200 eset, neist kõige mitmekesisemad on mari, mordva, liivi ja lapi kogud. Nn. võõrrahvaste fondis on esemeid igast maailmajaost. Euroopa rahvastest on kõige arvukalt esindatud venelased ja tšuvaššid. Suure teadusliku väärtusega on kuulsa vene maadeuurija A. Middendorfi kogu, mis koosneb Siberi ja Loode-Ameerika rahvaste esemest.

Muuseumil on ka rikkalikud teatmateriaali kogud. Kõige sisutihedam aines on nn. etnograafilises arhiivis, mis koosneb teatavate elatusalade, rahvarõivaste, ehituste, toitute jne. kihelkonniti süstematiseeritud kirjeldustest (29 261 lk.). Etnograafide kõrval on siia väärtuslikke materjale kogunud ka naaberlade esindajad, nagu rahvakunstnik V. Haas, Eesti NSV Teaduste Akadeemia akadeemikud H. Moora ja P. Ariste, folklorist R. Viidalepp, kirjanik A. Sang jt. Nn. topograafilise arhiivi moodustavad välitööde päevikud ja aruanded (15 937 lk.). Teatmateriaali kogub muuseum ka oma korrespondentide kaudu, kes saavad kaastööd muuseumi poolt koostatud küsimustikkude alusel. Siiani on välja saadetud 82 eri küsimustikku, millel alusel on laekunud üle 78 000 lk. vastuseid. Praegu on korrespon-

dente ligi 200, kelledest üsna mitmedki, nagu M. Sarv, E. Poom, A. Toomessalu, P. Toompuu, M. Mäesalu, A. Lättemäe, P. Kumpas, E. Mets, saavad kaastööd juba üle kahe aastakümne. Muuseumil on ka rikkalik foto- (42 163 numbrit) ja jooniste kogu (5545 lehte, 12 229 üksikjoonist). Raamatukogus (7641 köidet) on täielikult esindatud Ida- ja Põhja-Euroopa rahvaste etnograafiline kirjandus, mida on saadud tänu väljaannete vahetusele paljude naabermaade teaduslike asutustega.

Oma rikkalikke kogusid on muuseum rahvale tutvustanud enamasti näituste kaudu. Peamiselt on korraldatud temaatilisi näitusi nii muuseumi ruumides kui ka väljaspool Tartut. Juba 1945. a. avati näitus «Eesti talupoja käsitöid». Tallinnas korraldati 1946. a. näitus «Eesti rahvarõivad ja käsitööd». Muuseumi ruumes avati 1947. a. ekspositsioon «Eesti talupoja eluolu XIX sajandil». Kuna neil aastail muuseum täitis ka linnamuuseumi ülesandeid, siis tutvustati linna ajalugu näitusega «Peatükke Tartu minevikust». Rohkesti huvi pakkus läbilõikenäitus «Eesti vaibad» (1948), samuti näitused «Eesti ja vene rahva sõprusuhted ajaloolise ja etnograafilise ainese alusel» ning «Eesti rahvarõivad ja naiste käsitööd» (1950). Et muuseumis leiduvat rahvakunsti tarbekunstnikele ja isetegevuslastele paremini kättesaadavaks teha, selleks korraldati ülevaatenäitus «Eesti rahvakunst XIX sajandil» (1953). Samateemalisi näitusi on korraldatud ka Tallinnas, Leningradis ja Moskvas. Pikeemat aega oli avatud ENSV TA Ajaloo Instituudi poolt korraldatud näitus «Eesti vanim ajalugu arheoloogia andmetel». Praegu on muuseumi ruumides avatud kaks näitust. Ainulaadne kogu NSV Liidus on soome-ugri rahvaste rahvakunsti ekspositsioon, kus esitatakse ka Leningradi muuseumide materjale. Juubelinäitus «50 aastat Etnograafia Muuseumi» annab ülevaate muuseumi ajaloost ja meie rahvakunsti ning selle alusel kujunenud eesti kaasaegse tarbekunsti paremikest.

On taastatud ka unikaalne lütkandkapp, mis koosneb 80 väljatõmmatavast lütkandist, mille mõlemale poolele on eksponeeritud tikandeid, silmkoosesemeid jne. ning sel viisil väga hõlpsasti kättesaadavaks tehtud ligi 2000 eset.

Naaberajoonide ja teiste linnade teenin-

damiseks korraldab muuseum rändnäitusi, mis koosnevad peamiselt joonistest ja fotodest. Et äratada huvi vanavara kogumise ja säilitamise vastu ning propageerida rahvakunsti, selleks koostatakse kitsamateemalisi fotovitriine. Koolide jaoks lisatakse neile metoodiline juhend, mis käsitöö ja tööõpetuse tundides rahvapärase vormi- ja ilumeele omandamise kõrval kergendab ka vastavate tehniliste võtete omandamist. 1958. a. korraldati muuseumi fotonäitusi 61 kohas. Võrreldes sõjaeelsega on muuseumi näituste külastatavus kahekordistunud (aastas ca 30—35 tuhat külastajat).

Viljakaks rahvakunsti propageerimise vormiks on loominguks koostööpäevad, kus vastavate ettevõtete töötajatele, käsitööõpetajatele, isetegevustele ja õpilastele korraldatakse ajutisi näitusi koos selgitava loenguga. Ühtlasi võimaldatakse neist osavõtjatel kopeerida rahvapäraseid kirju ja motiive. Muuseumi ja õpilaste koostöö otsustavast kinnitab rea Tartu õpilaste tööde saatmine Brüsseli maailmanäitusele.

Üheks etnograafiliste kogude populariseerimise vormiks on muuseumi lektooriumis, koolides ja asutustes toimuvad loengud ja vestlused. Peale eesti etnograafia haarab nende loengute temaatika ka teiste rahvaste, nagu austraallaste, Aafrika rahvaste, araablaste jne. elu-olu. Koostöö koolidega on tihenunud eriti seoses Eesti NSV ajaloo õpetamisega. Tartu linna 1. ja 5. keskkool on praktiseerinud ajalootundide korraldamist muuseumis, kus demonstreeritakse endisaegseid tööriistu ja tarbevara.

Rohkesti kasutavad muuseumi kogusid nii meie tarbekunstnikud kui ka tekstiilivabrikute kunstnikud, kes tänapäevaste tarbeesemete loomisel püüavad leida eeskujusid vanast rahvakunstist.

Etnograafia Muuseum on õppebaasiks ka meie kõrgematele koolidele. Iga aasta toimub siin Eesti NSV Riikliku Kunstiinstituudi üliõpilaste õppepraktika, mille kestel tulevased kunstnikud saavad vajaliku ülevaate meie rahvakunstist ja selle kasutamise põhimõtetest kaasajal.

Instituudi õppejõu H. Linnuse sulest ilmub ka trükitehniliselt hästi õnnestunud «Tikand eesti rahvakunstis I» (1955), mis baseerub peamiselt muuseumi kogude materjalidel. Samuti toimuvad muuseumis Tartu Riikliku Ülikooli etnograafia- ja muuseumi-õpetuse loengud ning praktikumid.

Viimastel aastatel on üliõpilastele neid kursusi lugenud allakirjutanu.

Tingituna nii muuseumialase töö suurest koormusest kui ka kaadri noorusest, voolavusest ja teadusliku juhendamise puudulikkusest on teadusliku töö produktiivsus sõjajärgsel perioodil olnud üsna tagasihoidlik. Kõik muuseumi teaduslikud töötajad on saanud oma ettevalmistuse Tartu Riiklikus Ülikoolis, kus etnograafide ettevalmistamisel on suuri teeneid Eesti NSV Teaduste Akadeemia akadeemikul H. Moorale. Suuremate trükistena on ilmunud muuseumi aastaraamat XV (1947) ja seoses käesoleva juubeliga ka XVI; koostöös ENSV TA Ajaloo Instituudiga ilmus «Eesti rahvarõivaid XIX sajandist ja XX sajandi algult» (1958). Muuseumi töötajad on osa võtnud Baltimaade etnogeneesi ja kultuurisuhteid uurivaist komplekssetest ekspeditsioonidest, mida organiseerib NSVL TA Etnograafia Instituut. Selle koostöö tulemusena on rida artikleid ilmunud või ilmumas kõnesoleva instituudi väljaannetes. Viinud lõpule sõjajärgse korrastustöö ja koondanud ning ette valmistanud kaadrit, on muuseumi pere möödunud aastast alates hakanud suurt rõhku panema teadusliku töö intensiivistamisele. Konsultantidena osutavad siin märkimisväärselt abi Ajaloo Instituudi arheoloogia ja etnograafia sektori töötajad. On pandud alus illustreeritud sarja «Vanavara salvest» väljaandmisele, mille eesmärgiks on tutvustada muuseumi fonde. Esimeses vihuses antakse ülevaade lõuna-viljandima kirikinnastest ja -sukkadest. Muuseumi töötajate poolt uuritav temaatika on üsna mitmekülgne, haarates peamiselt elatusalasiid ja materiaalsel kultuuri (maaharimisriistad, karjandus, merekalastus, kagu-eesti ehitused, toit, rahvarõivad, sepis, rahvapedagoogika). Lähematel aastatel peavad enamikust neist teemadest välja kasvama kandidaadidissertatsioonid.

*

Pool sajandit tagasi asutatud Eesti Rahva Muuseum oli väga avara tegevuskavaga, mille edukas täitmine käis aja jooksul ühele asutusele aga üle jõu. Seetõttu ongi tulnud muuseumi profiili pidevalt kitsendada ning samaaegselt rajada uusi erimuuseumi. Peaaegu kõigil meie vabariigi suurematel muuseumidel, olgu

see siis Tallinna või Tartu Kunstimuseum, Fr. R. Kreutzwaldi nimeline Kirjandusmuuseum, Tartu Linnamuuseum või Vabaõhumuuseum, on ühine kas asutamismõtte algataja või kogude alusepanija, — kõik nad on ühel või teisel viisil saanud alguse Eesti Rahva Muuseumist. On iseloomulik, et just nõukogude võimu ajal on toimunud muuseumide spetsialiseerimine ja otstarbeka muuseumidevõrgu väljaarendamine. ENSV TA Etnograafia Muuseumi ülesandeks on jäänud esijoones eestlaste kultuuri ja elu-olusse puutuvate materjalide kogumine ja säilitamine, nende teaduslik uurimine ja tulemuste populariseerimine näituste ning trükisõna kaudu. Selle kõrval kogutakse ka teiste, eriti naaberriikvaste etnograafilist ainet.

Sõjajärgseil aastail on muuseumi kollektiiv kogude korrastamisel ära teinud suure töö. Paljud hoidlad on saanud ajakohase sisustuse. Eriti hoogne on olnud kogude tutvustamine näituste, loomingu-liste koostööpäevade ja loengute kaudu.

FR. R. KREUTZWALDI NIMELISE KIRJANDUSMUSEUMI TÄNAPÄEVAST JA HOMSEST

Eesti NSV Teaduste Akadeemia Fr. R. Kreutzwaldi nimeline Kirjandusmuuseum kui meie vabariigi üks omalaadsemaid ja vanimaid keskseid vaimse vara salvi ning teaduskoldeid ei ole tekkinud üle öö, n.ö. enam-vähem valmina, vaid ta on kujunenud aastakümnete vältel mitmesuguste objektiivsete asjaolude paratamatu ristumise tulemusena. Eriti hoogsalt ja sihhipäraselt on Kirjandusmuuseumi väljaarendamine toimunud nõukogude korra ajal, partei ja valitsuse pideval hoolitsusel. 1940. a. muudeti ta Eesti NSV Rahvakomissariaadi Nõukogu määrusega riiklikuks muuseumiks, arvati 1946. a. Eesti NSV Teaduste Akadeemia loomise puhul akadeemia süsteemi ja anti talle 1953. a. seoses Lauluisa 150-nda sünniaastapäevaga Fr. R. Kreutzwaldi nimetus — tast sai püsiv ja elav mälestusmärk eesti kirjanduse rajajale.

Kauaaegse arengu tulemusena on Kirjandusmuuseumist kujunenud tänapäeval neljast osakonnast — rahvaluule, käsikirjade ja bibliograafia osakond ning arhiiv- raamatukogu — koosnev ühtne orgaani-

Viimastel aastatel on pearõhk asetatud kogumistööle, mis toimub sihikindlalt aastaiks 1958—1965 koostatud plaani alusel. Partei ja valitsus on muuseumi kättesse andnud piisavalt materiaalseid vahendeid selle küllaltki ulatusliku plaani täielikuks elluviimiseks. Selle plaani kohaselt alustatakse 1959. a. suvel uuesti taluehituste kavakindlat plaanistamist. Muuseumi kollektiiv on ületamas ka teadusliku produktsiooni nappust, mida näitab viimaseil aastail märgatavalt elavnenu kirjastustegvus.

Etnograafia Muuseumist on kujunenud tõeline rahvamuseum. Tema edasise eduka tegevuse aluseks on jätkuv koostöö rahvaga kogude täiendamisel ja neis olemasolevate materjalide kättesaadavaks tegemine näituste ning publikatsioonide kaudu, aidates sellega omalt poolt tõhusalt kaasa meie sotsialistliku kultuuri rahvusliku vormi kujunemisele ja õitsengule.

J. LINNUS

line tervik, kes edukalt täidab temale osakssaavaid ülesandeid kommunismi ehitamisel.

Kuivõrd viljakaid tulemusi on andnud ülmärgitud nelja osakonna kuulumine ühte tervikusse, selles on võinud juba ammu veenduda kõik need, kellel Kirjandusmuuseumiga on pisutki lähemat kokkupuutumist olnud. Uurijad ja publitseerijad on praktilise töö käigus kogunud, et nii mõnigi kirjanduse või ajaloo probleem viib ühe otsaga rahvaluulesse ja vastupidi — rahvaluule uurimine viib sageli kirjanduse ja ajaloo juurde. Järelikult peavad uurijal kohe siinsamas käepärast olema ka rahvaluule või siis kirjanduse nii trükitud kui ka käsikirjalised materjalid ühes kõigi olemasolevate variantidega. Teiselt poolt — niipea kui keegi asub tööle käsikirjade või rahvaluule osakonna käsikirjaliste materjalide kallal, on tal otsekohe tarvis kasutada ka trükiseid: eriväljaandeid, ajalehti, ajakirju, kaarte, käsiraamatuid, vastavat teoreetilist kirjandust jne. Järelikult peab tal olema käepärast ka eesti trükiste täielik arhiivraamatukogu. Viimasele on aga